

Temat lekcji : Sztuka czasów międzywojennych. (3 godz. lekcyjne)

Karta pracy 1

**Henri Matisse *Radość życia***

Przyjrzyj się reprodukcji obrazu Henriego Matisse'a (podręcznik, s. 132) i wykonaj polecenia.

1. Opisz, co przedstawia obraz Matisse'a.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

2. Scharakteryzuj kolorystykę dzieła. Czy jest ona realistyczna?

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

3. Napisz, w jaki sposób artysta przedstawił postacie ludzkie i elementy krajobrazu.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

4. Odpowiedz, do jakiego toposu nawiązuje obraz.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

5. Wymień cechy fowizmu na podstawie omawianego płótna i dostępnych źródeł informacji.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

Karta pracy 2

**Marc Chagall *Kochankowie z Vence***

Przyjrzyj się reprodukcji obrazu Marca Chagalla (podręcznik, s. 131) i wykonaj polecenia.

1. Opisz poszczególne plany obrazu oraz jego tło.

<b>Część obrazu</b>	<b>Opis</b>
pierwszy plan	
drugi plan	
tło	

2. Określ, co dzieje się z perspektywą na obrazie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Wymień barwy dominujące na płótnie i podaj ich znaczenie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Odnies atmosferę wprowadzoną przez barwy do tematu obrazu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Zaznacz te określenia, które opisują kompozycję *Kochanków z Vence*.

- |                                       |                                       |
|---------------------------------------|---------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> centralna    | <input type="checkbox"/> dynamiczna   |
| <input type="checkbox"/> statyczna    | <input type="checkbox"/> rytmiczna    |
| <input type="checkbox"/> zamknięta    | <input type="checkbox"/> otwarta      |
| <input type="checkbox"/> geometryczna | <input type="checkbox"/> asymetryczna |
| <input type="checkbox"/> pasowa       | <input type="checkbox"/> symetryczna  |

Karta pracy 3

**Marcel Duchamp *Akt schodzący po schodach (nr 2)***

Przyjrzyj się reprodukcji obrazu Marcela Duchampa (podręcznik, s. 108) i wykonaj polecenia.

1. Wyjaśnij genezę nazwy *kubizm* i napisz, co jest cechą charakterystyczną tego nurtu.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

2. Opisz, co znajduje się na obrazie.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

3. Scharakteryzuj kolorystykę dzieła i oceń, na ile odwzorowuje ona rzeczywistość. Co zostało wyeksponowane poprzez taki dobór barw?

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

4. Odpowiedz, czym się różni dzieło Duchampa od klasycznego aktu.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

5. Przeczytaj charakterystykę kubizmu i podkreśl cechy, które można odnaleźć w *Akcie schodzącym po schodach (nr 2)*. Zdecyduj, którą fazę rozwoju kierunku reprezentuje obraz Duchampa.

Okres prekubistyczny zaczął się w 1906 r. od namalowania przez Picassa portretu Gertrudy Stein. Postać, a zwłaszcza głowa modelki, została potraktowana jako mocna, konkretna, przestrzenna forma o określonym, wyczuwalnym ciężarze, namalowana w lekkim geometrycznym uproszczeniu. Całość osadzona jest w spłyconej głębi przestrzennej. Odtąd zaczęły powstawać martwe natury, akty i pejzaże odznaczające się silną upraszczającą geometryzacją. Każda bryła zostaje sprowadzona do form składających się z prostych płaszczyzn zetkniętych ostrymi krawędziami. Widać, jak owa geometryzacja staje się nachalna, ostra, brutalna, jak artyści próbują znaleźć odpowiedź na odwieczną sprzeczność zawartą w malarstwie jako takim: jak pogodzić przy malowaniu natury jej materialny ciężar i trójwymiarowość z dwoma wymiarami płótna. W tej fazie kubizmu, przy zawężonej głębi przestrzennej, demonstruje się wypukłość przedmiotu, rezygnując zarazem z renesansowego iluzjonizmu, tradycyjnego światłocienia i perspektywy. [...] Dalsza droga zawiodła Picassa i Braque'a do decyzji rozbicia przedmiotu, którego złudzeniowa bryłowość jawnie kłóciła się z dwoma wymiarami płótna. Tak kubizm przeszedł w drugą fazę – analityczną [...]. Przedmiot „pękł” wzdłuż krawędzi i najpierw jego zgeometryzowane płaszczyzny uległy rozluźnieniu, potem zaś rozsypaniu, rozłożeniu. Stopniowo zanikł iluzjonizm, choć przez pewien czas owe rozcięte płaszczyzny przedmiotów współprzenikały się z otaczającą przestrzenią. [...]

Taka metoda i taki rezultat powstały także z chęci mówienia o „istocie” przedmiotu, a więc sensie jego kształtu, nigdy przecież niewidzianego równocześnie z kilku stron. To dopiero suma spostrzeżeń i to spostrzeżeń wynikłych z poruszania się wokół przedmiotu lub obracania go w dłoni daje pełne pojęcie o jego strukturze przestrzennej, fakturalnej [...]. [...] symultanim, czyli jednoczesność czasowo-przestrzenna, wprowadza do obrazu nowe pojęcie czasu i przestrzeni, ukazując proces poznawania rzeczy [...].

W fazie analitycznej gama barwna została zawężona do brązów, szarości, jakby cała uwaga artystów skupiła się na poszukiwaniu [...], jakby nie chcieli oni rozpraszać się dodatkowymi problemami relacji barwnych. By ustrzec się przed nieczytelnością, by w pewnym sensie powrócić do konkretnego dotykającego i namacalnego, od roku 1911 zaczęli łączyć z malarstwem elementy obce jego materii, zaczerpnięte z realnej, nieprzetworzonej artystycznie rzeczywistości. Był to tzw. kolaż [...].

W okresie kiedy zaczęto stosować kolaże, znikła ostatecznie wszelka iluzja przestrzeni i bryły, by już nigdy nie powrócić w dotychczasowej formie. Tak kubizm przeszedł w fazę syntetyczną [...]. Przedmioty ponownie uległy scaleniu, lecz na nowych zasadach, z wykorzystaniem wszystkich doświadczeń minionego okresu, a więc z generalnym odejściem od przedmiotowości, od wszelkiej opisowości, iluzjonizmu, wierności widzenia. Na pierwszy plan wysunęła się rzeczywistość pojęciowa [...], a świat rzeczy zaczął przemawiać do widza [...] przez taką deformację, która ujawniła najistotniejsze cechy przedmiotu, sugerując je tylko przez skojarzenie, sprowadzając jego kształty do znaku, symbolu [...]. [...] Powróciła [...] pełna gama barwna, a przedmiot trójwymiarowy scalony został z dwoma wymiarami płótna przez spłaszczenie odpowiednio zdeformowanych kształtów.

Barbara Osińska, *Sztuka i czas. Od klasycyzmu do współczesności*, Warszawa 2005, s. 164–166.

Dzieło Marcela Duchampa można zaliczyć do kubizmu .....

6. Zinterpretuj obraz Leona Chwistka *Szermierka*. Zwróć uwagę na sposób ukazania ruchu.

